

Ongevraagd advies Versterking Positie Mantelzorgers

Aan	Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Súdwest-Fryslân c.c. Gerbrig Fekken, contactambtenaar werkgroep Mantelzorg
Van	Adviesraad Sociaal Domein Súdwest-Fryslân
Betreft	Ongevraagd advies Versterking Positie Mantelzorgers, naar aanleiding van Rapport MantelzorgNLpro “Súdwest-Fryslân Omtinken”.

INLEIDING

Op 11 april presenteerde MantelzorgNLpro haar onderzoeksrapport met aanbevelingen gebaseerd op twee onderzoeksvragen van de gemeente:

1. Hoe coördineren we alles wat er rondom mantelzorg in de gemeente gebeurt (versterken mantelzorgcoördinatie)?
2. Hoe zorgen we dat mantelzorgers de weg naar de juiste ondersteuning vinden?

Op 21 maart had de Werkgroep Mantelzorg van de Adviesraad Sociaal Domein een gesprek met de contactambtenaar Mantelzorg over 5 thema's die de werkgroep de eerste maanden van 2024 heeft uitgewerkt als bijdrage aan het Mantelzorgbeleid van de gemeente Súdwest-Fryslân.

In lijn met het bovenstaande willen we een aantal van de thema's omzetten in een ongevraagd advies aan het College van B&W SWF. Dit advies gaat over de *versterking van de positie van mantelzorgers* (pagina 1 en 2).

VERSTERKING POSITIE MANTELZORGERS

Mantelzorgers zijn onmisbaar in de langdurige zorg thuis en in toenemende mate ook in de zorg in verpleeghuizen. Hoewel de langdurige zorg in Nederland geregeld is in een hoeveelheid wet- en regelgeving, die nauwelijks te overzien is, is de (rechts)positie van mantelzorgers binnen de langdurige zorg niet juridisch geregeld. Zij verdienen een rechtspositionele status.

Uitgangspunt

1. Mantelzorgers zijn:
 - a. mensen, die in de maatschappij ook andere waardevolle rollen vervullen dan alleen het verlenen van mantelzorg;
 - b. hulpvragers;
 - c. experts in hun individuele zorgsituatie;
 - d. gelijkwaardige samenwerkingspartners wat betreft aanvraag, indicatie en organisatie van zorg en ondersteuning.
2. Leg dit Uitgangspunt vast voor het handelen van Gebiedsteammedewerkers.
3. Leg dit ook vast in contracten met hoofdaanbieders van zorg, ondersteuning en huishoudelijke hulp voor hun handelen.
4. Verlang van hoofdaanbieders dat dit ook vastgelegd wordt voor het handelen van hun onderaanbieders.

5. Draag dit uit naar de deelnemers van de Netwerken Mantelzorg. Dit past naadloos in de aanbeveling van MantelzorgNLpro om dit vast te leggen in een netwerkconvenant.
6. Organiseer periodieke evaluatie en monitoring van het praktisch handelen volgens dit Uitgangspunt met gebiedsteammedewerkers, hoofdaanbieders en onderaanbieders. Gebruik hiervoor ook een Cliëntervaringsonderzoek Mantelzorg.
7. Breng deze uitgangspunten in de praktijk als een vanzelfsprekendheid.

Wet- en regelgeving

1. Kom samen met alle Friese gemeenten en zorgverzekeraar(s) tot afspraken om de regeldruk/bureaucratie voor zorgprofessionals aanmerkelijk te verminderen. Dan komt tijd vrij die aan zorg besteed kan worden, wat tot lastenvermindering van de mantelzorger leidt.
2. Kom in de gemeente met (hoofd)zorgaanbieders tot afspraken om de zorg zodanig te organiseren, dat mantelzorgers niet meer, maar juist minder belast behoeven te worden.
3. Vereenvoudig de regelgeving en verminder de regeldruk voor mantelzorgers binnen de gemeente in overleg met mantelzorgers zelf (waar lopen ze tegenaan?), betreffende aanvraag van zorg. Zowel zorg in natura als zorg met PGB en betreffende indicatie en organisatie van zorg en ondersteuning. Wij zijn van mening dat daarmee de mantelzorgers minder administratieve belasting zullen ervaren.
4. Eén loket. Er zijn inwoners van de gemeente die mantelzorger zijn van een naaste die zorg en ondersteuning ontvangt uit de Wmo. Maar soms ook mede of uitsluitend uit de ZvW (zorgverzekeraars) of de WLZ (Zorgkantoor). Het is voor alle mantelzorgers van belang, dat de ondersteuning van hen volledig, eenduidig, makkelijk vindbaar en laagdrempelig geregeld is. Voor mantelzorgers is het verkrijgen van ondersteuning via één loket van groot belang, met welke zorgwet zij ook te maken hebben.
5. Zet je als gemeente in voor een lobby om samen met alle Friese gemeenten richting zorgverzekeraars en de VNG te werken naar een wet overstijgende aanpak mantelzorgondersteuning. Aanbieders van zorg en ondersteuning vanuit welke zorgwet ook, kunnen dan gehouden worden aan nader vast te stellen algemene criteria. Dit is essentieel voor een goede, eenduidige en toegankelijke mantelzorgondersteuning en daar hebben mantelzorgers behoefte aan.

OCO en mantelzorgmakelaar

Bied als gemeente en als zorgverzekeraar/Zorgkantoor aan mantelzorgers, naar behoefte, OCO en in daartoe geëigende situaties actief een gratis mantelzorgmakelaar aan bij de aanvraag, indicatie en organisatie van de zorg.

Beleidsvorming en -evaluatie

Betrek mantelzorgers bij vorming en evaluatie van mantelzorgbeleid en jaarlijkse uitvoeringsplannen. Dat zou bijvoorbeeld eenmaal per jaar kunnen in de vorm van een themabijeenkomst (met een mogelijkheid tot lotgenotencontacten), die verband houdt met de mantelzorgpraktijk en met het gemeentelijk mantelzorgbeleid. Zo kan het beleid getoetst worden op effectiviteit en kunnen ook ondersteuningwensen geïnventariseerd worden.

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN
SÚDWEST-FRYSLÂN

De 8 vraaggebieden

1. Werk de praktische mantelzorgondersteuning uit van de 8 vraaggebieden. Doe dit, zoals MantelzorgNLpro aanbeveelt, samen met de mantelnetwerkpartners, zodat een helder inzicht ontstaat wie in welk vraaggebied zorg-/ondersteuningsaanbod biedt en waar nog hiaten zitten.
2. Betrek mantelzorgers bij het bepalen van thema's bij lotgenotencontacten, trainingen en dergelijke.

Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid om ons advies toe te lichten. Wij gaan ervan uit dat wij, primair onze Werkgroep Mantelzorg, betrokken blijven bij de verdere uitwerking van de plannen

Met vriendelijke groet,
Adviesraad Sociaal Domein Súdwest-Fryslân
Hero Veger, voorzitter

8 juni 2024